

Tilaa yhteiselle hyvälle

Kansalaisyhteiskunnan tutkimus- ja
kehittämispäivät, 18.2.2011
kehittämispäällikkö Elina Pajula ja
toiminnanjohtaja Riitta Särkelä

Onko yhteiselle hyvälle tilaa?

- ♡ Yleishyödyllinen toiminta: itseisarvo
 - hyväntekeväisyys
 - puuhastelu
 - aukkojen paikkaaja
- ♡ Järjestöjen autonomia vs. rahoituksellinen ja eri strategioiden kautta tuleva ohjaus
- ♡ Monimuotoisuus vs. yhden äänen odotus
- ♡ Järjestöt = yritykset
- ♡ Uudistumisen tarve

Mitä tiedetään sosiaali- ja terveysjärjestöistä

- ♡ Noin 8000, niissä toimii lähes miljoona ihmistä, vapaaehtois- ja vertaistoiminnassa 600 000, vapaaehtoisten työpanos vastaa 21 000 henkilötyövuotta
- ♡ Järjestöihin osallistuminen edelleen aktiivista, asianosaisuus, pitkäjänteinen sitoutuminen, jäsenistön ikääntyminen
- ♡ Uusia järjestöjä syntyy tasaista tahtia
- ♡ Kuntien ja järjestöjen yhteistyö laajaa, mutta järjestöjen ääni kuuluu huonosti päätöksenteossa (lähde Järjestöbarometrit 2008-2010)

Järjestöjen kovat haasteet ¹

♥ Yleishyödyllisen ja elinkeinotoiminnan raja?

- verotus, sallitut avustukset ja tuki
- kansalaistoiminta- järjestölähtöinen auttaminen-palvelu

♥ Julkinen valta vahvasti retoriikan tasolla sitoutunut turvaamaan kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytykset; ei näy ratkaisuissa

- Valtioneuvoston periaatepäätös 2007 kansalaisjärjestöjen toimintaedellytysten edistämisestä
- Hallituksen iltakoululinjaukset helmikuussa 2010

♥ KANE 10/2007 – 10/2011

→ työ vasta alussa; tarvitaan KANEn jatko!

Järjestöjen kovat haasteet ²

- ♡ Kansalaisaktiivisuuden muutos
- ♡ Järjestöjen heikentyneet talousnäköymät:
 - 23% järjestöistä taloudellista tilannettaan melko huonona tai huonona, yli kolmannes arvioi sen huononevan vuoden kuluessa
 - 22% ennakoivat henkilöstösupistuksia 12 kk aikana
- ♡ Järjestöjen palvelutoiminta pulmissa
- ♡ Sote -palvelut nopeasti keskittymässä suurille yrityksille
- ♡ Kuntien avustukset yhdistyksille vähentyneet ja tilat kallistuneet (Järjestöbarometri 2010)

Järjestöjen yhteistyö?

- ♡ Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyö lisääntynyt merkittävästi 2000- luvulla:
 - yhteiset kumppanuuskeskukset, yhteinen vaikuttaminen esim. sydän-diabetes-aivo, hankkeet, yhdistymiset
- ♡ Sote-järjestöjen, liikunta- ja urheilujärjestöjen, nuorisojärjestöjen ja kulttuuri- ja sivistysjärjestöjen yhteistyö pistemäistä; KANE, vapaaehtoistoiminta, P-Karjalan JANE
- ♡ Yhteiset intressit vai myös intressiristiriidat?
- ♡ Kilpailu resursseista vai yhteinen hyvä?

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

- ♡ STKL, Tekry ja YTY yhdistyvät perustamalla uusi keskusjärjestö (24.1.2011) ja se aloittaa toimintansa 1.1.2012, perustajat toimivat normaalisti 2011
- ♡ Uusi järjestö
 - On vahva vaikuttaja ja asiantuntija kansallisesti, kansainvälisesti ja alueellisesti
 - vaikuttaa sosiaali- ja terveystalouteen ja sen näkökulmasta muihin yhteiskuntapolitiikan lohkoihin, vahvistaa jäsenyhteisöjensä ja sosiaali- ja terveysalan kansalaistoiminnan toimintaedellytyksiä sekä kehittää sosiaali- ja terveysjärjestöjen keskinäistä yhteistyötä ja niiden yhteistoimintaa muiden tahojen kanssa
 - tekee tutkimusta ja tiedontuotantoa, harjoittaa viestintää ja julkaisutoimintaa, toteuttaa järjestötoiminnan ja sosiaali- ja terveysalan kehittämistyötä yhdessä jäsenyhteisöjensä ja muiden tahojen kanssa sekä tuottaa jäsenpalveluna koulutusta, konsultointia, arviointia sekä muita tukipalveluja erityisesti jäsenyhteisöjensä toiminnan tueksi
- ♡ Vanhat järjestöt puretaan vuoden 2012 loppuun mennessä